

Bērns iepazīst savu ķermeni

Tam, ka bērns aiztiek savus dzimumorgānus, nav nekāda sakara ar seksuālām vīzijām Bērna rotaļāšanās ar saviem dzimumorgāniem vislielāko apmulsumu un šaubas, kā uz to pareizi reaģēt, rada pieaugušajos. Īpaši gadījumos, kad bērns to dara publiskā vietā - bērnudārza grupiņā, skolā. Vecāki un pedagogi ir kutelīgā situācijā: aizrādot riskē mazo aizvainot un sabiedēt. Savukārt nepievērst uzmanību, it īpaši, ja tas notiek citu bērnu klātbūtnē, arī nešķiet pareizi. Vai masturbējot bērns var fiziski sevi savainot? Vai visos gadījumos to var uzskatīt par normālu sava ķermeņa izzināšanas procesu?

Dzimumorgāni nav sliktāki kā ausis Ir normāla parādība, ka bērnu interesē savi dzimumorgāni. Ar lielu interesi viņš iepazīst ārējo pasauli un arī - pats sevi. Īpaši aktuāli tas ir 3-5 gadu vecumā, kad bērns identificējas ar sava dzimuma vecāku. Tas ir vecums, kad bērni pastiprināti pievērš uzmanību dzimumatšķirībām - «kāds esmu es, un kāds ir tas otrs». Viena divu gadu vecumā bērns atklāj, ka ir atšķirības starp zēniem un meitenēm, un ar to interese beidzas, un nākamais solis ir - saprast, ar ko īsti zēni un meitenes atšķiras. «Ir normāli, ka bērni šajā vecumā aplūko savus dzimumorgānus, demonstrē tos citiem, pieskaras tiem. Šos orgānus bērni uztver tāpat kā citus - ausis, galvu, rokas, kājas. Ļoti labi būtu, ja arī pieaugušie ar savu attieksmi šajā brīdī izrādītu, ka dzimumorgāni nav nedz sliktāki, nedz labāki kā jebkuri citi orgāni.»

Vai ir kādas robežas, kuras pārkāpt bērnam vajadzētu aizliegt?

«Aplūkojot un sākot spēlēties ar dzimumorgāniem, bērns atklāj, ka tas ir patīkami. Iespējams, uz šīm patīkamajām sajūtām biežāk koncentrēsies bērns, kuram ir problemātiskas attiecības ar pieaugušajiem - varbūt viņi saņem pārāk maz uzmanības un tad atrod sev kādu mazu prieciņu, baudu, kas šo uzmanības trūkumu kompensē.»

Vai tas nozīmē, ka vairāk masturbē bērni, kuriem ir emocionāls diskomforts?

«Iespējams, biežāk ar to aizraujas bērni, kuriem pietrūkst pozitīvo emociju. Bērni, kuri biežāk ir stresā.»

Kā pieaugušajam pareizi rīkoties, ievērojot, ka bērns masturbē?

«Pirmkārt, pieaugušajiem pašam jābūt skaidrībā, kādas izjūtas redzētais viņos izraisa - vai tās ir bailes vai dusmas, vai apmulsums, jo pieaugušo izjūtas ir cieši saistītas ar to, kā notiekošo uztvers bērns. Pirmsskolas vecumā bērnam vēl nav attīstījušās kauna jūtas, līdz ar to velti gaidīt, ka viņš sakautrēsies. Pieaugušajiem vajadzētu būt taktiskiem - skaļi neapsaukt bērnu, nepārmest, nelikt pārtraukt to darīt. Protams, to vajadzētu regulēt -

nedrīkst bērnam ļaut to darīt vienmēr un visur. Ar bērnu ir jāizrunājas: mēs publiski netīrām zobus, nepārgērbjamies, tāpat nedarbojamies ap dzimumorgāniem.»

Psihoterapeite L.Rutka uzskata, ka svarīgi ir saprast, kādu izjūtu vadīts bērns to dara. Vajadzētu bērnam pateikt, ka tas nav ne labi, ne slikti, bet to nedara citu cilvēku klātbūtnē. Galvenais ir - nelikt justies bērnam vainīgam. Un pretēji - neļaut sajūst, ka ar to viņš var kontrolēt situāciju - piemēram, nobiedēt mammu vai grupiņas audzinātāju.

Vai bērns masturbējot var nodarīt sev pāri?

Bērnu ginekoloģe I.Aužiņa teic: «Saslimšanu masturbācija nevar provocēt, taču var būt sekundāra rakstura slimības - piemēram, berzējot dzimumorgānu rajonu, var «ieberzēt» kādu infekciju vai iebāzt svešķermeni. Gadījumos, kad pieaugušie ievēro, ka bērns regulāri masturbē, vēlams tomēr konsultēties ar bērnu ginekologu vai urologu, jo teorētiski ir iespējams, ka to izraisa kāda attīstības anomālija, iekaisums vai spalīši.

Iemesli, kāpēc bērns sāk masturbēt, var būt gan normāli, gan problemātiski.

Kāpēc bērņā rodas šāda vēlēšanās?

Varbūt, ka tas ir tikai patīkamo sajūtu dēļ, ko bērns, izzinot savu ķermeni, ir ievērojis, tas ir normāli. Taču mēdz būt, ka masturbējot bērns «risina» attiecību problēmas, par kurām vecākiem pat neienāk prātā. Tipisks ir gadījums, kad ģimenē rodas otrs bērns - uzmanība pēkšņi vairāk tiek novirzīta uz mazuli, un, ja vecākais bērns līdz tam ir bijis uzmanības centrā, tas var radīt aizvainojumu, stresu. Bērns kļūst dusmīgs, ka viņu tik daudz vairs nečubina, un sāk nodarboties pats ar sevi.»

Svarīgi ir zināt, ka bērna masturbēšanai nav it nekādas saistības ar seksuālām vīzijām, vai to, ko viņš paklusām noskatījies vecāku guļamistabā. Šajā vecumā bērniem tas nav aktuāli. I.Aužiņa: «Uzbudinājums rodas no centrālās nervu sistēmas, dzimumorgāni ir tikai šā uzbudinājuma lokalizācija. Ja bērns šīs izjūtas ir «atradis», tad viņš tās izmantos.

Sagatavots pēc <http://www.diena.lv/>